ROZSUDEK TRIBUNÁLU (šestého rozšířeného senátu)

16. června 2011 *

Ve věci T-185/06,

Air liquide, société anonyme pour l'étude a l'exploitation des procédés Georges Claude, se sídlem v Paříži (Francie), zastoupená R. Saint-Estebenem, M. Pittiem a P. Honorém, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, původně zastoupené F. Arbaultem a O. Beynet, dále V. Bottkou, P. Van Nuffelem a B. Gencarellim, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na částečné zrušení rozhodnutí Komise K(2006) 1766 v konečném znění ze dne 3. května 2006 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/F/38.620 – peroxid vodíku a perboritan) v rozsahu, v němž se týká žalobkyně,

* Jednací jazyk: francouzština.

TRIBUNÁL (šestý rozšířený senát),

ve složení V. Vadapalas (zpravodaj), zastupující předseda, M. Prek, A. Dittrich, L. Truchot a K. O'Higgins, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 2. září 2010,

vydává tento

Rozsudek

Skutkový základ sporu

1 Žalobkyně, společnost L'Air liquide, SA pour l'étude et l'exploitation des procédés Georges Claude, je společností založenou podle francouzského práva, která v rozhodné době vlastnila 100 % kapitálu společnosti Chemoxal SA, jež prodávala peroxid vodíku (dále jen „PV") a perboritan sodný (dále jen „PS").

2 V listopadu 2002 společnost Degussa AG informovala Komisi Evropských společenství o existenci kartelové dohody na trzích PV a PS a požádala o uplatnění oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. C 45, 2002, s. 3).

3 Společnost Degussa poskytla Komisi hmotné důkazy, které jí umožnily provést ve dnech 25. a 26. března 2003 šetření v prostorách některých podniků.

4 Dne 26. ledna 2005 zaslala Komise žalobkyni a dalším dotčeným podnikům oznámení námitek.

5 Po slyšení dotčených podniků Komise přijala rozhodnutí K (2006) 1766 v konečném znění ze dne 3. května 2006 ohledně postupu podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP proti společnostem Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Chemicals Holding AB, EKA Chemicals AB, Degussa, Edison SpA, FMC Corp., FMC Foret SA, Kemira Oyj, žalobkyně, Chemoxal SA, SNIA SpA, Caffaro Srl, Solvay, Solvay Solexis, Total SA, Elf Aquitaine SA et Arkema SA (věc COMP/F/38.620 – peroxid vodíku a perboritan) (dále jen „napadené rozhodnutí"), jehož shrnutí je zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 13. prosince 2006 (Úř. věst. L 353, s. 54). Rozhodnutí bylo žalobkyni oznámeno dopisem ze dne 8. května 2006.

Napadené rozhodnutí

6 Komise v napadeném rozhodnutí uvedla, že se jeho adresáti podíleli na jediném a trvajícím jednání porušujícím článek 81 ES a článek 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) ohledně PV a navazujícího produktu PS (bod 2 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

7 Konstatované protiprávní jednání spočívalo především v tom, že si soutěžitelé vzájemně vyměňovali hospodářsky významné a důvěrné informace týkající se trhů a podniků, omezovali a kontrolovali výrobu a její možné i skutečné kapacity, rozdělovali si podíly na trhu a zákazníky a rovněž stanovovali a monitorovali dodržování cílových cen.

8 Žalobkyně a společnost Chemoxal byly shledány „společně a nerozdílně" odpovědnými za protiprávní jednání (bod 406 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

9 Podle čl. 25 odst. 1 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) Komise konstatovala, že její pravomoc ukládat sankce je promlčená ve vztahu k žalobkyni a společnosti Chemoxal, jejichž účast na protiprávním jednání byla ukončena více než pět let před prvními úkony v rámci vyšetřování. Komise se však domnívá, že ve vztahu k těmto společnostem má na konstatování dotčeného protiprávního jednání oprávněný zájem (body 366 až 369 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

10 Článek 1 písm. i) a j) napadeného rozhodnutí uvádí, že žalobkyně a společnost Chemoxal porušily čl. 81 odst. 1 ES a článek 53 Dohody o EHP tím, že se od 12. května 1995 do 31. prosince 1997 podílely na dotyčném protiprávním jednání.

11 V článku 2 písm. f) napadeného rozhodnutí Komise žalobkyni a společnosti Chemoxal uložila pokutu ve výši 0 eur.

12 Článek 4 napadeného rozhodnutí obsahuje seznam subjektů, kterým je určeno, mezi nimiž je uvedena žalobkyně.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

13 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu žalobkyně podala dne 17. července 2006 projednávanou žalobu.

14 Vzhledem k tomu, že se složení senátů Tribunálu změnilo, byl soudce zpravodaj přidělen k šestému senátu a po vyslechnutí stran byla projednávaná věc předána šestému rozšířenému senátu.

15 Vzhledem k překážce na straně dvou soudců rozšířeného senátu určil předseda Tribunálu na základě čl. 32 odst. 3 jednacího řádu Tribunálu pro doplnění senátu jiné dva soudce.

16 Na základě zprávy soudce zpravodaje Tribunál rozhodl o zahájení ústní části řízení. Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání, které proběhlo dne 2. září 2010.

17 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:

– zrušil čl. 1 písm. i) napadeného rozhodnutí v rozsahu, v jakém v něm Komise konstatovala účast žalobkyně na protiprávním jednání;

– v důsledku toho zrušil čl. 2 písm. f) a článek 4 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí týkají;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

18 Komise navrhuje, aby Tribunál:

– žalobu zamítl;

– uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

19 Na podporu žaloby žalobkyně uplatňuje čtyři žalobní důvody vycházející zaprvé z porušení článku 81 ES stran přičtení protiprávního jednání na základě domněnky související se 100 % kontrolou dceřiné společnosti, zadruhé z porušení práva na obhajobu vyplývajícího z uplatnění uvedené domněnky, zatřetí z porušení povinnosti uvést odůvodnění zamítnutí skutečností předložených za účelem vyvrácení této domněnky a začtvrté z nedostatku oprávněného zájmu na konstatování její účasti na protiprávním jednání s přihlédnutím k promlčení.

Úvodní poznámky

20 Vzhledem k tomu, že první tři žalobní důvody, které žalobkyně uplatnila, směřují v podstatě proti konstatování její odpovědnosti za protiprávní jednání její dceřiné společnosti, úvodem je třeba v tomto ohledu připomenout relevantní judikaturu.

21 Podle ustálené judikatury může být chování dceřiné společnosti přičteno mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, byť má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jsou jí uděleny mateřskou společností, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, jež tyto dva právní subjekty spojují (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237, bod 58 a citovaná judikatura).

22 V takové situaci totiž mateřská společnost a její dceřiná společnost tvoří část stejné hospodářské jednotky, a proto podle článku 81 ES tvoří jeden podnik (rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 21 výše, bod 59).

23 V konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, tato mateřská společnost může vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a rovněž existuje vyvratitelná domněnka, podle níž uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na chování svojí dceřiné společnosti (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 21 výše, bod 60 a citovaná judikatura).

24 Za těchto podmínek postačí k předpokladu, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku své dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti je vlastněn její mateřskou společností. Komise může následně činit mateřskou společnost odpovědnou za dotčené protiprávní jednání s výjimkou případu, kdy tato mateřská společnost, které náleží danou domněnku vyvrátit, předloží dostatečné důkazy způsobilé prokázat, že její dceřiná společnost jedná na trhu nezávisle (viz v tomto smyslu rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 21 výše, bod 61 a citovaná judikatura).

25 Za účelem posouzení, zda dceřiná společnost určuje samostatně své chování na trhu, je třeba přihlédnout ke všem relevantním skutečnostem týkajícím se hospodářských, organizačních a právních vazeb, které spojují tuto dceřinou společnost s mateřskou společností a které se mohou lišit případ od případu, a nemohou být tedy předmětem taxativního výčtu (rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 21 výše, bod 74, v tomto smyslu viz rovněž rozsudek Tribunálu ze dne 12. prosince 2007, Akzo Nobel a další v. Komise, T 112/05, Sb. rozh. s. II-5049, bod 65).

26 V projednávané věci Komise v bodech 370 až 379 odůvodnění napadeného rozhodnutí připomenula, že mateřská společnost může být považována za odpovědnou za protiprávní jednání dceřiné společnosti v rozsahu, v němž tato dceřiná společnost neurčuje samostatně své chování na trhu. Komise upřesnila, že je oprávněná předpokládat, že 100 % kontrolovaná dceřiná společnost se v zásadě řídí pokyny mateřské společnosti, přičemž mateřská společnost může tuto domněnku opačným důkazem vyvrátit.

27 Ohledně přičitatelnosti protiprávního jednání žalobkyni, Komise nejprve v bodě 403 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že v okamžiku protiprávního jednání žalobkyně vlastnila 100 % kapitálu společnosti Chemoxal a měla pravomoc jmenovat členy správní rady, což k uplatnění domněnky skutečného výkonu jejího rozhodujícího vlivu na jednání její dceřiné společnosti stačilo.

28 V bodě 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise odkázala na argumenty, kterými žalobkyně toto přičtení popírá.

29 V bodě 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla, že na rozdíl od tvrzení, které žalobkyně předložila, kontrola 100 % kapitálu dceřiné společnosti vedla k domněnce, která může být vyvrácena důkazem, že „dceřiná společnost má určitou samostatnost“. Dále Komise měla za to, že důkazy, které žalobkyně předložila,

k vyvrácení domněnky nestačily, a uvedla, že její pravomoc jmenovat členy správní rady dceřiné společnosti je nepřímým důkazem výkonu rozhodujícího vlivu na běžné vedení této společnosti. Dále odkázala na některé nepřímé důkazy vztahující se ke skutečnosti, že dotčené společnosti byly třetími stranami považovány za jeden podnik, a sice uvedení jména Air Liquide v některých dokumentech týkajících se kartelové dohody, jakož i užívání značky Air Liquide společností Chemoxal.

30 Závěrem Komise v bodě 406 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že trvá na svém stanovisku ohledně přičitatelnosti dotčeného protiprávního jednání žalobkyni a její dceřiné společnosti Chemoxal vzhledem k tomu, že tyto společnosti byly součástí stejného podniku zapojeného do protiprávního jednání.

K prvnímu a druhému žalobnímu důvodu, vycházejícím z porušení článku 81 ES a práva na obhajobu žalobkyně stran uplatnění domněnky související se 100 % kontrolou dceřiné společnosti

Argumenty účastnic řízení

31 V rámci prvního žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že vlastnictví mateřskou společností 100 % kapitálu své dceřiné společnosti samo o sobě neumožňuje předpokládat výkon rozhodujícího vlivu mateřskou společností na její dceřinou společnost a přičítat jí protiprávní jednání této dceřiné společnosti. Na podporu nesamostatnosti dceřiné společnosti by bylo třeba předložit ještě alespoň druhý důkaz. Tím, že se Komise

za účelem uplatnění domněnky odvolala na pouhé 100 % vlastnictví kapitálu dceřiné společnosti, nesprávně použila článek 81 ES.

32 Další skutečnosti, které Komise uvedla, jako je pravomoc jmenovat členy správní rady společnosti Chemoxal a používání jména žalobkyně touto společností (body 403 a 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí), kromě toho nejsou způsobilé prokázat, že žalobkyně na svoji dceřinou společnost vykonávala rozhodující vliv. Především z rozhodovací praxe Komise vyplývá, že používání obchodního jména mateřské společnosti dceřinou společností není známkou toho, že tvoří tutéž hospodářskou jednotku. Množství dokumentů ze spisu ostatně odkazuje na společnost Chemoxal, a nikoliv na žalobkyni.

33 V rámci druhého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že použití dotčené domněnky vedlo k obrácení důkazního břemene, čímž bylo porušeno její právo na obhajobu.

34 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

35 Z bodů 403 až 406 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že přičtení žalobkyni protiprávního jednání její dceřiné společnosti spočívá v konstatování skutečného výkonu jejího rozhodujícího vlivu na společnost Chemoxal, který vyplývá z domněnky vázané na její úplnou kontrolou této dceřiné společnosti, přičemž daná domněnka podle Komise nebyla žalobkyní vyvrácena.

36 Je třeba konstatovat, že s ohledem na judikaturu citovanou v bodech 21 až 24 výše, Komise mohla oprávněně předpokládat výkon rozhodujícího vlivu žalobkyně na společnost Chemoxal, a to s přihlédnutím na vazbu spočívající ve 100 % kontrole, která nebyla zpochybněna a která tyto dvě společnosti spojovala.

37 V tomto ohledu je třeba odmítnout jako irelevantní argumenty žalobkyně týkající se skutečností uvedených v bodech 403 a 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí, které se vztahují k pravomoci jmenovat členy správní rady společnosti Chemoxal a k okolnosti, že na jméno žalobkyně bylo odkazováno v odvětví dotčeném protiprávním jednáním.

38 Vzhledem k tomu, že tyto skutečnosti Komise uplatnila navíc vedle konstatování kontroly 100 % kapitálu společnosti Chemoxal ze strany žalobkyně, jejich údajná irelevance, kterou žalobkyně namítá, nemůže ovlivnit právo Komise dotčenou domněnku uplatňovat.

39 Jelikož bylo mimoto konstatováno, že se Komise nedopustila nesprávného právního posouzení, když uplatnila domněnku, kterou žalobkyně mohla opačným důkazem vyvrátit, je třeba rovněž odmítnout žalobní důvod vycházející z obrácení důkazního břemene, jež bylo údajně neslučitelné se zásadou dodržování práva na obhajobu.

40 S ohledem na výše uvedené nelze prvnímu a druhému žalobnímu důvodu vyhovět.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení povinnosti uvést odůvodnění zamítnutí skutečností, jež byly předloženy za účelem vyvrácení dotčené domněnky

Argumenty účastnic řízení

41 Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila svoji povinnost uvést odůvodnění v rozsahu, v němž se nevyjádřila k důkazům, které žalobkyně předložila za účelem vyvrácení domněnky související se 100 % kontrolou společnosti Chemoxal.

42 Žalobkyně uvádí, že ve své odpovědi na oznámení námitek předložila řadu skutečností vztahujících se ke strukturální a rozhodovací nezávislosti společnosti Chemoxal.

43 Komise na tyto skutečnosti neúplně odkázala v bodě 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Kromě toho v tomto bodě neodpověděla a tvrdila zejména jen to, že „z vnějšího pohledu bylo jasné, [že žalobkyně] činnost společnosti Chemoxal kontrolovala" a „jak zákazníci, tak konkurenti na společnost ‚Air Liquide' odkazovali, pokud jde o odvětví [PV]" (bod 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Žádný důkaz předložený žalobkyní tedy v napadeném rozhodnutí přezkoumán nebyl.

44 Podle žalobkyně Komise nemohla nedostatek odůvodnění napadeného rozhodnutí zhojit tím, že před Tribunálem uplatnila další důkazy, zejména skutečnost, že společnost Chemoxal prodávala produkty vyrobené společností Oxysynthèse SA. V napadeném rozhodnutí totiž Komise neprokázala, že žalobkyně skutečně vykonávala

kontrolu nad tímto společným podnikem žalobkyně a společnosti Atochem SA, řízeným, v případě účasti žalobkyně, společností Chemoxal.

45 Argumenty, které Komise uvedla poprvé ve své žalobní odpovědi, nedostatek odůvodnění napadeného rozhodnutí ohledně této otázky potvrzují.

46 Komise namítá, že jelikož byla uplatněna dotčená domněnka, důkazní břemeno o nezávislosti společnosti Chemoxal náleželo výhradně žalobkyni. Pokud jde o důkazy, které žalobkyně předložila, Komise v bodech 403 až 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně vysvětlila, proč tato domněnka vyvrácena nebyla.

47 Kromě toho Komise není povinna odpovědět na všechny argumenty předložené v odpovědi na oznámení námitek. Stačí, že provede podrobný popis důvodů, které mohou přičitatelnost protiprávního jednání dotčenému podniku odůvodnit. Žalobkyně přitom Komisi nevytýká, že takový podrobný popis neprovedla.

48 Žalobkyně předložila argumenty velmi obecné a nepodložené konkrétními důkazy, které ostatně nebyly vůbec způsobilé dotčenou domněnku vyvrátit.

49 Pokud jde o údajnou strukturální nezávislost dceřiné společnosti žalobkyně, zaprvé skutečnost, že vedoucí pracovníci společnosti Chemoxal nebyli součástí orgánů žalobkyně, nijak nevylučuje, že posledně uvedená udělovala svojí dceřiné společnosti pokyny a striktně kontrolovala její chování. Ostatně, i když taková skutečnost není v napadeném rozhodnutí uvedena, z důkazů přiložených žalobkyní v její odpovědi na

oznámení námitek vyplývá, že nejméně jeden člen správní rady společnosti Chemoxal se po své demisi stal vedoucím pracovníkem žalobkyně.

50 Zadruhé skutečnost, že generální ředitel (PDG) společnosti Chemoxal měl velmi široké pravomoci, jen ilustruje pravomoc, jež je nejvyššímu vedoucímu pracovníku společnosti obvykle svěřována a není jakýmkoli důkazem nezávislosti dceřiné společnosti žalobkyně.

51 Zatřetí skutečnost, že společnost Chemoxal měla vlastní oddělení, je pouhým charakteristickým rysem entity, který má právní subjektivitu. Z důkazů předložených žalobkyní dále vyplývá, že společnost Chemoxal využívala řadu oddělení mateřské společnosti a že její sídlo bylo umístěno ve stejných budovách jako sídlo skupiny.

52 Začtvrté, co se týče argumentů vycházejících ze správy kapitálových podílů, kterou vykonávala společnost Chemoxal v dalších dceřiných společnostech skupiny, především ve společnosti Oxysynthèse, žalobkyně uznala, že do správy těchto kapitálových podílů byla rovněž přímo zapojena.

53 Komise ostatně uvedla, že společnost Chemoxal prodávala PV vyrobený společností Oxysynthèse, a to společností společně kontrolovanou žalobkyní a společností Atochem (body 42 a 52 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Přestože tento důvod není uveden v části napadeného rozhodnutí vztahující se k přičitatelnosti protiprávního jednání, má určitou relevanci. Je totiž těžko představitelné, že by žalobkyně nevykonávala žádnou kontrolu nad společností Chemoxal, která byla pověřena prodejem výrobků jiné společně kontrolované dceřiné společnosti skupiny.

54 Pokud jde o údajnou rozhodovací nezávislost dceřiné společnosti žalobkyně, posledně uvedená zaprvé nepředložila důkazy, jež by údajnou samostatnost společnosti Chemoxal v oblasti cen prokazovaly. Co se týče pravomocí generálního ředitele společnosti Chemoxal, žalobkyně poskytla krátkou korespondenci, v níž stručně vyznačila jeho souhlas s cenou, což nijak neprokázalo, že generální ředitel určoval cenovou politiku sám. Ostatní důkazy představovaly pouze protokoly z inspekcí u zákazníků.

55 Zadruhé, údajná samostatnost společnosti Chemoxal v rámci rozvoje strategických obchodních projektů byla uvedena pouze odkazem na projekt „řešení ‚on-site' [PV]", jehož přidělení společnosti Chemoxal nebylo ostatně podloženo žádným důkazem. Z důkazů připojených k žalobě mimoto vyplývá, že tento projekt byl inspirován technikami vyvinutými skupinou a že jeho iniciátor pocházel z mateřské společnosti.

56 Zatřetí, argumenty vztahující se k přípravě rozpočtu, řízení vztahů s klienty a k účasti samotných zaměstnanců společnosti Chemoxal v rámci European Chemical Industry Council (CEFIC) vůbec neprokazují, že žalobkyně skutečně nevykonávala rozhodující vliv na svoji dceřinou společnost.

57 Vzhledem k tomu, že argumenty předložené žalobkyní nebyly nijak způsobilé domněnku vyvrátit, Komise nebyla povinna podrobně uvést důvody jejich zamítnutí. Komise své povinnosti uvést odůvodnění dostála tím, že podrobně popsala důvody, pro něž bylo protiprávní jednání přičteno žalobkyni.

58 Komise pečlivě přezkoumala žalobkyní předložené argumenty a po připomenutí těchto důkazů (bod 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí) dospěla k závěru, že pro vyvrácení domněnky byly nedostačující (bod 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Žalobkyní předložené argumenty totiž byly velmi obecného charakteru a nebyly podloženy žádným konkrétním důkazem.

59 Jestliže dotčenému podniku přísluší předložit důkazy o nezávislosti jeho dceřiné společnosti, pak v případě, že žádný důkaz nepředloží, ale spokojí se s pouhými obecnými a nepodloženými prohlášeními, Komise neporuší svoji povinnost uvést odůvodnění, když se spokojí se zdůrazněním, že předložené důkazy nejsou pro vyvrácení domněnky dostačující.

60 Komise má v každém případě za to, že i kdyby dostatečně nevysvětlila, proč žalobkyní předložené důkazy za účelem vyvrácení domněnky neumožňovaly tohoto cíle dosáhnout, nic by to však nezměnilo na tom, že napadené rozhodnutí je dostatečně odůvodněno v rozsahu, ve kterém v něm Komise jasně uvedla dva další důkazy, které samy o sobě umožňovaly dospět k závěru, že společnost Chemoxal a žalobkyně tvořily hospodářskou jednotku. Jedná se o pravomoc žalobkyně jmenovat členy správní rady společnosti Chemoxal a o skutečnost, že „z vnějšku" byla z pohledu zákazníků a konkurentů hospodářská činnost společnosti Chemoxal považována za činnost žalobkyně. Zejména v kontextu kartelové dohody bylo na společnost Chemoxal často odkazováno jako na společnost „Air Liquide" a společnost Chemoxal používala značku Air Liquide v rámci svých hospodářských činností.

61 V napadeném rozhodnutí Komise také uvedla, že společnost Chemoxal prodávala PV vyrobený společností Oxysynthèse, jež byla společně kontrolována žalobkyní a společností Atochem. Daná skutečnost byla v bodě 344 oznámení námitek zdůrazňována jako relevantní kritérium pro přičitatelnost protiprávního jednání. Je totiž těžko představitelné, že žalobkyně nevykonávala žádnou kontrolu nad společností, jež byla

pověřena prodejem výrobků jedné z jejích další dceřiných společností, nad níž žalobkyně skutečnou společnou kontrolu vykonávala.

62 Závěrem Komise ještě podpůrněji poukazuje na to, že i případné konstatování nedostatečného odůvodnění v projednávané věci, nemůže vést ke zrušení napadeného rozhodnutí, jelikož žalobkyní přednesené důkazy spočívaly pouze v obecných tvrzeních a nijak nepředstavují důkazy, které by byly způsobilé dotčenou domněnku vyvrátit.

Závěry Tribunálu

63 Podle ustálené judikatury musí být odůvodnění vyžadované článkem 253 ES přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonávat svůj přezkum. Není požadováno, aby odůvodnění vylíčilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 253 ES, musí být posuzována s ohledem nejen na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 63 a citovaná judikatura).

64 Komise není povinna se vyjádřit ke všem argumentům, jichž se před ní dovolávají zúčastněné strany, ale stačí, aby uvedla skutkové okolnosti a právní úvahy, které mají zásadní význam v rámci systematiky rozhodnutí. Především není povinna zaujmout postoj k těm skutečnostem, které jsou zjevně irelevantní nebo nemají žádný nebo mají jednoznačně druhořadý význam (rozsudek Tribunálu ze dne 15. června 2005,

Corsica Ferries France v. Komise, T-349/03, Recueil, s. II-2197, bod 64; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Komise v. Sytraval a Brink's France, bod 63 výše, bod 64).

65 Pokud – jak je tomu v projednávaném případě – je rozhodnutí v rámci použití článku 81 ES určeno více osobám a řeší otázku přičitatelnosti protiprávního jednání, musí obsahovat dostatečné odůvodnění ve vztahu ke každé z osob, jimž je určeno, a zejména ve vztahu k těm z nich, které podle uvedeného rozhodnutí musejí nést odpovědnost za uvedené protiprávní jednání. Takové rozhodnutí tak musí ohledně mateřské společnosti, jež je činěna odpovědnou za protiprávní jednání své dceřiné společnosti, obsahovat podrobný popis důvodů, které mohou odůvodnit přičitatelnost protiprávního jednání této společnosti (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, SCA Holding v. Komise, T-327/94, Recueil, s. II-1373, body 78 až 80).

66 V projednávané věci žalobkyně tvrdí, že ohledně konstatování její odpovědnosti Komise v napadeném rozhodnutí neuvedla dostatečné důvody především v rozsahu, v němž nevysvětlila důvody zamítnutí důkazů, jež předložila za účelem vyvrácení domněnky vyplývající z její kontroly veškerého kapitálu společnosti Chemoxal.

67 Je třeba poznamenat, že ze spisu vyplývá, že žalobkyně za účelem prokázání nezávislosti společnosti Chemoxal ve své odpovědi na oznámení námitek uvedla konkrétní argumentaci, kde uplatnila následující skutečnosti:

– zaprvé, pokud jde o strukturální samostatnost společnosti Chemoxal, žádný z vedoucích pracovníků společnosti Chemoxal nebyl členem vedení žalobkyně ani

jejích orgánů na rozdíl od toho, co mohlo být uvedeno u některých dalších dotčených podniků; potvrzují to výplatnice, které byly Komisi předloženy, jakož i informace poskytnuté v rámci odpovědi na žádost o informace ze dne 18. března 2004: žádný vedoucí pracovník nebo zaměstnanec společnosti Chemoxal totiž nebyl zároveň zaměstnancem žalobkyně;

– ze zápisů správní rady společnosti Chemoxal ze dne 12. května a 25. října 1995, jež byly Komisi poskytnuty, vyplývá, že její PDG měl neomezený mandát, přičemž mu „byly svěřeny v rámci právních mezí nejširší pravomoci, aby mohl za všech okolností jednat jménem společnosti [Chemoxal]“, a že její generální ředitel měl rovněž široce definované pravomoci; podle oběžníku generálního ředitele společnosti Chemoxal z období protiprávního jednání, mu byla během vyslání obchodního ředitele do Asie přidělena odpovědnost vztahující se k určení logistické politiky a k řízení obecné obchodní politiky;

– společnost Chemoxal měla vlastní oddělení, a sice obchodní oddělení, marketingové oddělení, oddělení lidských zdrojů, oddělení informatiky a účetní oddělení, které jí umožňovaly naprosto samostatné vedení své obchodní politiky, a dokonce měla výzkumné středisko, jež bylo řízeno odděleně, přestože bylo umístěno ve stejných prostorách jako středisko žalobkyně; v případě oddělení, která společnost Chemoxal přímo neměla, jako zejména oddělení právní, daňové a „pojišťovnictví“, využila za úplatu oddělení své mateřské společnosti; i když bylo sídlo společnosti Chemoxal umístěno ve stejných budovách jako sídlo skupiny, její prostory byly pronajaty mateřské společnosti, což potvrdila nájemní smlouva, která byla Komisi poskytnuta;

– společnost Chemoxal spravovala samostatně kapitálové podíly skupiny ve společnosti Oxysynthèse a ve společnosti Oxysynthèse Deutschland GmbH, tedy společnostech vyrábějících PV; přestože jeden zástupce žalobkyně zasedal také ve správní radě společnosti Oxysynthèse, pouze jeden ze zástupců společnosti Chemoxal se účastnil vedení této společnosti a zajišťoval v ní celkové řízení;

– společnost Chemoxal spravovala samostatně kapitálový podíl skupiny ve společnosti Chemoxal Chemie GmbH, a to společnosti právně spojené se žalobkyní z daňových důvodů; z listin připojených ke spisu Komise vyplývá, že zástupci ve správní radě této dceřiné společnosti byli ve skutečnosti zaměstnanci společnosti Chemoxal;

– zadruhé, pokud jde o rozhodovací nezávislost společnosti Chemoxal, její činnost byla velmi vzdálená od ostatních činností skupiny, které byly zaměřeny na dodávky technických plynů a léčiv; určování a řízení obchodní politiky společnosti Chemoxal bylo svěřeno výhradně vedení této společnosti;

– pokyny a hlavní orientace v cenové oblasti pocházely výhradně od ředitelů společnosti Chemoxal, kdy rozhodnutí o cenách nabízených určeným zákazníkům činili provozovatelé pouze pod kontrolou svých vedoucích pracovníků, což bylo potvrzeno vnitřní korespondencí a protokoly z inspekce u zákazníků, jež byly Komisi poskytnuty;

– rozvoj velkých obchodních strategických projektů vycházel pouze z iniciativy zaměstnanců společnosti Chemoxal, což bylo potvrzeno projektem vztahujícím se k řešení výroby PV zvané „on-site“, kterou společnost Chemoxal vyvinula v roce

1996 inspirovaná technikami, které skupina vyvinula pro jiné výrobky; za tímto účelem společnost Chemoxal propustila technika své mateřské společnosti, přičemž tato nebyla zapojena jiným způsobem;

– vypracování rozpočtu společnosti Chemoxal pocházelo od jejího vedení, což potvrzuje oběžník jejího generálního ředitele poskytnutý Komisi, který rozdělení dotčených úkolů upřesňuje;

– jak vyplývalo z korespondence nebo z inspekcí u zákazníků, vztahy společnosti Chemoxal s jejími klienty zajišťovala přímo ona nebo její místní zástupci;

– pokud jde o vztahy s CEFIC, společnost Chemoxal byla považována za nezávislou společnost, což vyplývá ze zápisů ze schůzek posledně uvedené, jež jsou obsaženy ve spisu Komise;

– přestože společnost Chemoxal používala obchodní jméno Air Liquide Chimie, činila tak v rámci legitimního cíle, kterým bylo těžit z dobrého jména skupiny mezinárodního rozsahu; tato okolnost neměla vliv na nezávislost ve vztahu k mateřské společnosti, která měla blízké obchodní jméno; úřední obchodní dokumenty společnosti Chemoxal byly vyhotoveny zejména pod jejím obchodním jménem;

– žádná z osob, která se účastnila schůzek dotčené kartelové dohody, nebyla zaměstnancem žalobkyně a ve spisu Komise neexistuje žádná stopa o jakémkoli pokynu, jejž by žalobkyně společnosti Chemoxal dala.

68 V bodě 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise rozebrala argumentaci, kterou žalobkyně předložila.

69 Následně v bodě 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí prohlásila, že důkazy, které žalobkyně předložila, nebyly k vyvrácení dotčené domněnky dostačující, a uvedla, že konstatování výkonu rozhodujícího vlivu žalobkyně na společnost Chemoxal bylo potvrzeno jednak její pravomocí jmenovat členy správní rady její dceřiné společnosti, jednak nepřímými důkazy, které se vztahovaly k dojmu, jejž třetí strany z dotyčných společností měly. Závěrem v bodě 406 odůvodnění napadeného rozhodnutí trvala na svém stanovisku, podle něhož žalobkyně a společnost Chemoxal tvořily jeden podnik.

70 Je třeba uvést, že se toto odůvodnění nezabývá argumentací uplatněnou žalobkyní, ale pouze odkazuje na některé další nepřímé důkazy o tom, že žalobkyně vykonávala na svoji dceřinou společnost rozhodující vliv. V důsledku toho výše uvedené odůvodnění napadeného rozhodnutí nevysvětluje důvody, proč měla Komise za to, že žalobkyní předložené důkazy k vyvrácení dotčené domněnky nestačily.

71 Mimoto je třeba uvážit, že i kdyby Komise nebyla povinna se vyjádřit ke všem skutečnostem, jichž se zúčastněné strany dovolávají, zejména pokud jsou zjevně irelevantní nebo nemají žádný nebo mají jednoznačně druhořadý význam (viz bod 64 výše), v projednávané věci nelze na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, skutečnosti uplatňované žalobkyní považovat ve vztahu k posouzení nezávislosti společnosti Chemoxal za bezvýznamné.

72 Ve své odpovědi na oznámení námitek se žalobkyně totiž odvolávala na řadu okolností, jež charakterizovaly vazby mezi ní a společností Chemoxal v okamžiku dotčeného

protiprávního jednání, a uplatnila zejména skutečnost, že činnost společnosti Chemoxal byla s ohledem na ostatní činnosti skupiny velmi specifická, neexistenci překrývání na úrovni vedoucích pracovníků a zaměstnanců dotčených společností, široké určení pravomocí vedoucích pracovníků dceřiné společnosti, že dceřiná společnost měla ohledně obchodních činností svá vlastní oddělení a nezávislost při vypracovávání strategických projektů.

73 Důkazy předložené žalobkyní se ostatně neomezovaly na tvrzení, ale obsahovaly soubor konkrétních skutečností, které byly připojeny k oznámení námitek (viz bod 67 výše).

74 Za těchto podmínek Komise byla povinna se vyjádřit k opačné argumentaci žalobkyně a přezkoumat, zda s přihlédnutím ke všem relevantním skutečnostem týkajícím se hospodářských, organizačních a právních vazeb mezi dotčenými společnostmi, žalobkyně prokázala, že se její dceřiná společnost na trhu chovala nezávislým způsobem.

75 Povinnost Komise odůvodnit své rozhodnutí ohledně této otázky jasně vyplývá z vyvratitelné povahy dotčené domněnky, jejíž vyvrácení vyžadovalo, aby žalobkyně předložila důkaz o veškerých hospodářských, organizačních a právních vazbách mezi ní a dceřinou společností.

76 Nedostatek dotčeného odůvodnění nemůže být zhojen odkazem na nepřímé důkazy uvedené v bodě 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí vycházející z pravomoci jmenovat členy správní rady dceřiné společnosti, jakož i z dojmu, který měly třetí strany z dotčených společností.

77 Přestože by tyto důkazy mohly být zohledněny v rámci posouzení vazeb mezi dotčenými společnostmi, jejich uvedení nesměřuje ke zpochybnění relevance argumentace žalobkyně vycházející z nezávislosti společnosti Chemoxal, a proto nepředstavuje dostatečný důvod k zamítnutí této argumentace.

78 Co se týče argumentu Komise vycházejícího z existence dalších nepřímých důkazů o vlivu žalobkyně na společnost Chemoxal, a sice skutečnosti, že prodávala PV vyrobený společností Oxysynthèse, jež byla společně kontrolována žalobkyní a společností Atochem (bod 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí), je třeba podotknout, že z napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by Komise tuto skutečnost uplatnila jako důvod pro své konstatování rozhodujícího vlivu vykonávaného žalobkyní na společnost Chemoxal. Ostatně pouhý odkaz na tento další nepřímý důkaz, který se vztahuje k vazbám mezi dotčenými společnostmi, v každém případě nemůže zhojit nedostatek odůvodnění zamítnutí opačné argumentace uplatněné žalobkyní.

79 S ohledem na výše uvedené je třeba mít za to, že se Komise podrobně nevyjádřila k důkazům předloženým žalobkyní za účelem vyvrácení domněnky vyplývající z její účasti na kapitálu společnosti Chemoxal, a neodůvodnila tak právně dostatečným způsobem svůj závěr ohledně přičitatelnosti dotčeného protiprávního jednání žalobkyni.

80 V rozsahu, v němž Komise v žalobní odpovědi tvrdí, že opačné důkazy uplatněné žalobkyní k prokázání nezávislosti společnosti Chemoxal byly v každém případě nedostatečné, je třeba uvést, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá žádný prvek posouzení dotčených skutečností Komisí, což v tomto ohledu brání přezkumu opodstatněnosti napadeného rozhodnutí.

81 Rovněž je třeba připomenout, že odůvodnění musí být zúčastněné straně sděleno v zásadě současně s rozhodnutím, které nepříznivě zasahuje do jejího právního postavení, a tedy chybějící odůvodnění nemůže být zhojeno skutečností, že se dotyčná strana seznámí s důvody rozhodnutí v průběhu řízení (rozsudky Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 463, a Tribunálu ze dne 12. září 2007, González y Díez v. Komise, T-25/04, Sb. rozh. s. II-3121, bod 220).

82 Dotčené chybějící odůvodnění proto nelze zhojit v průběhu řízení.

83 S ohledem na výše uvedené je třeba vyhovět žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení povinnosti uvést odůvodnění a vyhovět návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká žalobkyně.

84 Následkem toho není důvodné se vyjadřovat ke čtvrtému žalobnímu důvodu.

K nákladům řízení

85 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (šestý rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) **Rozhodnutí Komise K(2006) 1766 v konečném znění ze dne 3. května 2006 ohledně postupu podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/F/38.620 – peroxid vodíku a perboritan) se zrušuje v rozsahu, v němž se týká společnosti Air liquide, SA pour l'étude et l'exploitation des procédés Georges Claude.**

2) **Evropské komisi se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Vadapalas Prek Dittrich

Truchot O'Higgins

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 16. června 2011.

Podpisy.